

ANDREI PIPPIDI

Adresă de e-mail

apippidi@sar.org.ro

Domenii principale de cercetare

Istoria Sud-Estului european; istoria Evului Mediu; genealogie; istoria Bucureștilor.

Diplome

1985 – DPhil, University of Oxford.

1981 – PhD, Universitatea Babeș-Bolyai.

1965-1970 – studii în cadrul Universității din București

Stagii de studii la CNRS alături de profesorii Pierre Chaunu și Jacques Le Goff

Activitate profesională

CS I, Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Visiting scholar - Ecole des Hautes Études en Sciences Sociales, Paris, Universitatea din Amsterdam, Central-European University, Oxford University (St. Antony's College), Hoover Archives la Stanford University.

2008 – prezent: redactor-șef al „Revue des Études Sud-Est Européennes”.

1999-2001: director al Institutului Român de Istorie Recentă.

1997-2001: membru al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice; a condus colectivele de redacție la „Revista Monumentelor Istorice” și la „Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice”.

1995 – prezent: profesor în cadrul Facultății de Istorie, Universitatea din București.

1990-1994: secretar științific al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

1970 – prezent: cercetător în cadrul Institutului de Studii Sud-Est Europene.

Proiecte de cercetare

Coordonator al programului de cercetare „Moștenirea bizantină în Sud-Estul Europei (sec. XIV-XX)” în Institutul de Studii Sud-Est Europene.

Coordonator (împreună cu Andrei Timotin) al colecției „Bibliothèque de l'Institut d'Études Sud-Est Européennes”, la Editura Istros (7 volume apărute până în prezent).

Premii

Chevalier de l'Ordre des Arts et Lettres (2012)

Ordinul Național „Steaua României” în grad de Cavaler (2008)

Premiul „Nicolae Iorga” al Academiei Române (1983)

Membru în societăți și comitete științifice

Membru corespondent al Academiei Române

Redactor-șef al „Revue des Études Sud-Est Européennes”

Vicepreședinte al Societății române de studii bizantine

Membru al Comitetului Național de Studii Sud-Est Europene

Membru al Consiliilor științifice ale Institutului de Studii Sud-Est Europene, Editurii Universității București, Institutului de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta”, Arhivelor Naționale și al Institutului „Eli Wiesel”.

Membru în comitetele de redacție ale revistelor *The Historic Review* (Atena), *Balkanologie* (Paris), *Analele Putnei*, *Revue Roumaine d'Histoire de l'Art* (București)

Publicații

A. Cărți de autor (monografii, ediții)

Postelnic Manolachi Drăghici. Istoria Moldovei pe timp de 500 de ani până în zilele noastre, ediție, introducere și note, București, Editura Academiei Române, 2017 [2018], 280 p.

Documente despre locul românilor în Sud-Estul Europei, București, Editura Academiei Române, 2018, 272 p.

Constantin Brâncoveanu, stolnicul și lordul, București, Ed. Academiei Române, 2014, 202 p.

Visions of the Ottoman World in Renaissance Europe, London, Hurst & Co, 2013.

Case și oameni din București, vol. I-II, București, Ed. Humanitas, 2012.

Case și oameni din București, I, București, Ed. Humanitas, 2008.

Byzantins, Ottomans, Roumains. Le Sud-Est européen entre l'héritage impérial et les influences occidentales, Paris, Honoré Champion, 2006.

București. Istorie și urbanism, Iași, Ed. Do-minoR, 2002.

Tradiția politică bizantină în țările române în secolele XVI-XVIII, București, Ed. Corint (ediția a II-a), 2001.

Despre statui și morminte. Pentru o teorie a istoriei simbolice, Iași, Ed. Polirom, 2000.

Influențe grecești în patrimoniul arhitectural din România, București, Direcția Monumentelor Istorice, 1998.

Rezerva de speranță, București, Ed. Staff, 1995.

România regilor, București, Ed. Litera, 1994.

Mihai Viteazul în arta epocii sale / Michael der Tapfere in der Kunst seiner Zeit, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1986.

Tradiția politică bizantină în țările române în secolele XVI-XVIII, București, Editura Academiei RSR, 1983.

Hommes et idées du Sud-Est européen à l'aube de l'âge moderne, București– Paris, Ed. Academiei RSR –Éditions du CNRS, 1980.

Contribuții la studiul legilor războiului în Evul Mediu, București, Ed. Militară, 1974.

B. Cărți în colaborare (monografii, ediții)

Hanna Derer, coord., *Cartea neagră. Distrugerea patrimoniului arhitectural și urbanistic din România. București 1990-2009*, București, Coresi (coautor).

Dan Dinescu, Andrei Pippidi, *Farmecul discret al Bucureștilor*, Institutul Cultural Român, București, 2008.

Istorie. Manual pentru clasa a VI-a, București, Corint (în colaborare cu Monica Dvorski și Ioan Grosu), 1998.

C. Cărți coordonate/editate

N. Iorga, *Jurnalul ultimilor ani 1938-1940*, îngrijire de text, note și introducere de Andrei Pippidi, București, Humanitas, 2019, 368 p.

N. Iorga, *Histoire des États balkaniques à l'époque moderne*, édition par Andrei Pippidi et Andrei Timotin („Bibliothèque de l'Institut d'Études Sud-Est Européennes”, 1), Istros, Brăila, 2018, 380 p.

Virgil Cândea, *Mărturii românești peste hotare*, serie nouă, vol. VI/1, *Ucraina și Vatican*, București–Brăila, Ed. Academiei Române–Ed. Istros, 2016, (co-editor, împreună cu I. Feodorov, A. Timotin et al.).

Cuvinte adevărate. Pagini din opera lui N. Iorga alese și citite de Andrei Pippidi, CD, București, Editura Casa Radio, 2015.

N. Iorga, *Scritti veneziani*, a cura di Andrei Pippidi, traduzione di Corina Anton, Venezia, Istituto Romeno di Cultura e Ricerca Umanistica, 2015.

Virgil Cândea, *Mărturii românești peste hotare*, serie nouă, vol. V, *Serbia-Turcia*, București – Brăila, Ed. Academiei Române – Ed. Istros, 2014, (co-editor, împreună cu I. Feodorov, A. Timotin et al.).

Virgil Cândea, *Mărturii românești peste hotare*, serie nouă, vol. IV, *Polonia-Rusia*, București, Biblioteca Bucureștilor, 2012, (co-editor, împreună cu I. Feodorov, A. Timotin et al.).

Les relations de la Russie avec les Roumains et avec le Sud-Est de l'Europe du XVIIe au XXe siècle, București, Biblioteca Bucureștilor, 2011 (împreună cu Elena Siupiur).

Virgil Cândea, *Mărturii românești peste hotare. Creații românești și izvoare despre români în colecții din străinătate*, serie nouă, III. *India-Olanda*, editor coordonator: Ioana Feodorov, colectiv de editare: Andrei Pippidi, Andrei Timotin și Daniel Cain, București, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2011.

Virgil Cândea, *Mărturii românești peste hotare*, serie nouă, vol. II, *Finlanda-Grecia*, București, Biblioteca Bucureștilor, 2011, (co-editor, împreună cu I. Feodorov, A. Timotin și M. Țipău).

Virgil Cândea, *Mărturii românești peste hotare. Creații românești și izvoare despre români în colecții din străinătate*, serie nouă, I. *Albania-Etiopia*, editor coordonator: Ioana Feodorov, colectiv de editare: Andrei Pippidi, Andrei Timotin și Daniel Cain, București, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2010.

N. Iorga, *Opinii sincere și pernicioase ale unui rău patriot*, București, Ed. Humanitas, 2008.

N. Iorga, *Art et littérature des Roumains. Synthèses parallèles*, trad. Lidia Simion et Andrei Pippidi, București, Ed. Academiei Române, 2008.

Nicolae Vătămanu, *Odinioară în București*, București, Ed. DominoR, 2007.

Mihail Fărcășanu, *Monarhia socială*, ediție îngrijită de Andrei Pippidi, București, DominoR, 2006.

Emil Cerkez, *Din vremuri trecute...*, cuvânt-înainte și note de Andrei Pippidi, București, Do-Minor, 2005.

Radu Rosetti, *Învățămintele din războiul în curs*, București, Curtea Veche, 2003 (în colaborare cu Maria Georgescu).

D. Hagi-Theodoraky, *Amintiri din trecutul negustoresc...*, București, 2003, Do-minoR.

N. Iorga, *Istoria literaturii românești. Arta și literatura românilor*. Traducere de Lisia Simion și Andrei Pippidi. Studiu introductiv și note de Andrei Pippidi, București, Fundația Culturală Română, 1999.

N. Iorga, *Generalități cu privire la studiile istorice*. Introducere, note și comentarii de Andrei Pippidi. Nota asupra ediției de Victor Durnea, Iași, Polirom, 1999.

Culture and Politics of Identity in Modern Romania, București, Fundația Culturală Europeană (în colaborare cu Alexandru Dușu), 1998.

N. Iorga, *Dezvoltarea imperialismului contemporan: lecții la Universitatea din București*, București, Ed. Albatros, 1997.

Studiu introductiv, note și comentarii la Dimitrie Cantemir, *Vita Constantinii Cantemyrii*, ed. critică, trad. și anexe de Dan Slușanschi și Ilieș Câmpeanu, București, Ed. Academiei Române, 1996, p. 7-58; 220-252.

N. Iorga, *Scrisori către Catinca, 1900-1939*, București, Ed. Minerva, 1991.

Silvia Pankhurst, *Profesorul Iorga și Universitatea lui liberă*, „Manuscriptum”, XXII, nr. 2-4, 1991, p. 225-229 (traducere și note).

M. Berza, *Pentru o istorie a vechii culturi românești*, București, Ed. Eminescu, 1985.

D. Articole în publicații periodice

- Le prince valaque „Ecorche-Chiens” entre la légende et la réalité*, în „Études Balkaniques”, LV, 2019/2, p. 278-293
- Deux enquêtes du XVIIe siècle sur l’Empire ottoman*, în RESEE, LVII, 2019, p. 201-220
- Sever Zotta autor dramatic*, în „Prutul. Revistă de cultură” (Huși), IX, nr. 1, 2019, p. 35-39.
- Two Old Files on Nicholas Mavrokordatos*, RESEE, LV, nr. 1-4, 2017, p. 171-184.
- From Phanariote Chronicles to Nation-Building*, RESEE, LIV, nr. 1-4, 2016, p. 189-200.
- Un frate necunoscut al lui Petru Rareș*, AP, X, nr. 1, 2014, p. 29-32.
- Ahmed pașa, fiul lui Ștefan cel Mare?*, AP, X, nr. 1, 2014, p. 181-190.
- Despre „Dan voievod”. Rectificări cronologice și genealogice*, SMIM, XXXI, 2013, p. 47-96.
- Pages d’Agrippa d’Aubigné sur Michel le Brave*, RESEE, LI, nr. 1-4, 2013, p. 255-260.
- Échos espagnols de la Longue Guerre (1595-1603)*, RESEE, LI, nr. 1-4, 2013, p. 261-270.
- O descriere uitată a Mangopului*, AP, VIII, nr. 1, 2012, p. 285-290.
- Il Risorgimento e le sue strategie sud-est europeee, il caso del Principe Cuza*, RESEE, L, nr. 1-4, 2012, p. 279-294.
- Frances Yates and the Polish Nobleman*, RESEE, L, nr. 1-4, 2012, p. 351-352.
- En regardant Du Cange au travail*, RESEE, XLIX, nr. 1-4, 2011, p. 113-121.
- 1475: atacul otoman asupra Cetății Albe (Akkerman)*, AP, VII, nr. 1, 2011, p. 29-36.
- Chronologie, eschatologie, confession dans l’espace roumain au XVe siècle*, RESEE, XLVIII, nr. 1-4, 2010, p. 159-178.
- About Brancoveanu’s Death*, RESEE, XLVIII, nr. 1-4, 2010, p. 361-363.
- Despre Chiajna la Alep*, SMIM, XXVIII, 2010, p. 99-104.
- Doctoratul de la Oxford al lui N.Iorga*, AUB, Istorie, LIX, 2010, p.3-14 (în colaborare cu Cristina Neagu).
- À propos de la politique napoléonienne à l’égard des Principautés Danubiennes*, RESEE, XLVII, nr. 1-4, 2009, p. 323-326.
- „Belicâne”. Legendă și realitate*, SMIM, XXVII, 2009, p. 61-74.
- Mănăstire dominicană la Târgoviște?*, SMIM, XXVII, 2009, p. 333-334.
- Mitropolitul Antonie, Ion Neculce și rușii*, AP, V, nr. 1, 2009, p. 195-204.
- La originile Țării Românești*, RI, XIX, nr. 1-2, 2008, p. 5-20.
- L’Union des Roumains de Transylvanie avec Rome vue par l’évêque Grigore Maior*, RESEE, XLVI, nr. 1-4, 2008, p. 489-496.
- Repatrierea exilaților după Revoluția din 1848 din Țara Românească*, RA, LXXXV, nr. 1, 2008, p. 328-362.
- Les Roumains vus de Pologne, de l’admiration à la défiance*, RA, 2008, LXXXV, nr. 2, 2008, p. 113-120.
- The Development of South East European Bureaucracy at the Beginning of the Modern Era*, „Quaderni della Casa Romena di Venezia”, V, 2008, p. 81-98.
- „Tam longinquis partibus”. Un chevalier castillan en Moldavie au XVe siècle*, RESEE, XLV, nr. 1-4, 2007, p. 149-152.
- À la recherche du pittoresque ottoman*, RESEE, XLV, nr. 1-4, 2007, p. 491-497.
- En marge du journal de Netzhhammer*, RESEE, XLV, nr. 1-4, 2007, p. 499-505.
- „Du passé faisons table rase”, „Cités”, XXIX, nr. 1, 2007, p. 146-150.*
- À propos d’un livre centenaire*, „The Historical Review/La Revue Historique”, III, 2006, p. 217-226.
- Tre antiche casate dell’Istria: carattere e sviluppo di un gruppo professionale, i dragomanni di Venezia a Costantinopoli*, „Quaderni della Casa Romena di Venezia”, IV, 2006, p. 61-76.
- La mort à Constantinople. Héritage byzantin ou naissance d’une légende*, EBPB, V, 2006, p. 471-496.
- Misiunea lui Montal la București*, „Sud-Estul și contextul european. Buletin”, 2006.

Les légendes médiévales roumaines sur la fondation de Rome et de Constantinople, „*Quaestiones Medii Aevi Novae*”, X, 2005, p. 151-170.

Criza politică din Moldova anilor 1547-1564. O mărturie neașteptată, **RI**, XVI, nr. 1-2, 2005, p. 153-168.

Minoritățile naționale ale României în concepția lui N. Iorga, **RI**, XVI, nr. 3-4, 2005, p. 145-154.

Noi mărturii despre relațiile lui Rákóczi cu românii, **SMIM**, XXIII, 2005, p. 281-300.

Lucruri noi despre Ștefan cel Mare, **AP**, I, nr. 1, 2005, p. 79-91.

La guerre balkanique de 1913 d'après des lettres de Charles I, roi de Roumanie, et les journaux de deux diplomates, **RESEE**, XLIII, nr. 1-4, 2005, p. 353-384.

„*Revista istorică*” *cenzurată*, **RI**, XV, 2004, nr. 5-6, p. 221-224.

Chypre au XVIIe siècle, deux rapports inédits, **RESEE**, XLI, nr. 1-4, 2003, p. 207-214.

La vita quotidiana in Grecia sotto gli occhi di un veneziano del Seicento, **AIRCROUV**, V, 2003, p. 104-109.

The End of the Florentine Colony in Constantinople, „*Il Mar Nero*”, V, 2001-2003, p. 273-281.

Νεώτερα για τα τελευταία χρόνια του Πήγα στο Βουκουρέστι, „*Τα Ιστορικά*”, XXI, nr. 39, p. 503-508.

De Janina à Venise: fortune et fortune politique, **RESEE**, XL, nr. 1-4, 2002, p. 195-202.

Noi izvoare italiene despre Vlad Țepeș și Ștefan cel Mare, **SMIM**, XX, 2002, p. 15-22.

The Pogrom that Never Happened, „*Jewish Studies at the Central European University. Yearbook*”, II, 1999-2001, [2002], p. 163-173.

Antisemitismul în România după '89, fapte și interpretări, „*Anuarul Institutului Român de Istorie Recentă*”, I, 2002 [= *Despre Holocaust și comunism*, Iași, Ed. Polirom], p. 152-172

„*O politică mai activă împotriva Germaniei*”. *Gheorghe Brătianu în 1936*, „*Anuarul Institutului Român de Istorie Recentă*”, I, 2002 [= *Despre Holocaust și comunism*, Iași, Ed. Polirom], p. 344-349.

De la terre au ciel. Représentations du monde physique et leur climat religieux, „*Annuaire de l'Université de Sofia St. Kliment Ohridski: Centre des recherches slavo-byzantines Ivan Dujčev*”/ *Годишник на софийския университет св. климент охридски. Център за славяно-византийски проучвания "Иван Дуйчев"*, XC, 2000, [2002], nr. 9, p. 167-173.

Moldavie et Pologne: la fin de la vassalité, **APH**, LXXXIII, nr. 1, 2001, p. 54-78.

Des Lumières à la Contre-Révolution: Alexandre Stourdza, **RESEE**, XXXIX, nr. 1-4, 2001, p. 89-95.

La Transylvanie dans un roman français, **RESEE**, XXXIX, nr. 1-4, 2001, p. 197-202.

Cadavres exquis, „*Divinatio*”, XIII, 2001, p. 135-152.

Maria Holban și studiile de istorie a Occidentului european, **SMIM**, XIX, 2001, p. 377-384.

Basileia kai authentia. Quelques considérations à propos des «Enseignements» de Neagoe Basarab, „*Méditerranées*”, nr. 26-27 (= *Studia Pontica*, ed. Ivan Biliarsky), 2001, p. 151-173 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 95-119).

Un memoriu politic al lui Heliade, **SMIMod**, XIII, 2001, p. 103-108.

Osservazioni circa il carteggio di N. Iorga, „*Quaderni della Casa Romena di Venezia*”, I, 2001, p. 66-75.

Două portrete românești în Malta, **SMIM**, XVIII, 2000, p. 173-188.

Traductions et conspirations. Sur l'agitation révolutionnaire dans les Principautés Roumaines vers 1800, **RESEE**, XXXVII - XXXVIII, 1999-2000, nr. 1-4, p. 111-121.

A Plea for the Study of South-Eastern Europe, **RESEE**, XXXVII-XXXVIII, 1999-2000, nr. 1-4, p. 265-270.

Rhigas în lumina descoperirilor de la Sibiu, **RI**, X, nr. 1-2, 1999, p. 143-150.

Bucureștii în preajma Unirii Principatelor, după un plan inedit, „*București. Materiale de Istorie și Muzeografie*”, XIII, 1999, p. 127-131.

Changes of Emphasis: Greek Christendom, Westernization, South-Eastern Europe, Neo-Mittleuropa, „Balkanologie”, III, nr. 2, 1999, p. 93-106.

Afterthoughts of Another Orthodox Historian on the Same Subject, „Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών”, XIII, 1999, p. 367-372.

I Paesi Romeni e Venezia, Nuove testimonianze, **AIRCROV**, I, 1999, p. 23-50.

Mihai Berza (1907-1978), **AG**, VI (XI), nr. 1-4, 1999, p. 45-50.

Genealogia familiei Miclescu, după un izvor necunoscut, **AG**, VI (XI), nr. 1-4, 1999, p. 157-168.

Pseudoreforma istoriografiei românești, „Xenopoliana”, VI, nr. 3-4, 1998, p. 118-127.

Din istoria studiilor sud-est europene în România, „Sud-Estul și contextul european. Buletin”, IX, 1998, p. 7-14.

Arhiva M. Berza, **SMIM**, XV, 1997, p. 9-15.

Román-magyar irodalmi találkozások [Íntálmiri literare româno-maghiare], „Korunk”, VIII, nr. 1, 1997, p. 59-64.

La décadence de l'Empire ottoman comme concept historique, de la Renaissance aux Lumières, **RESEE**, XXXV, nr. 1-2, 1997, p. 5-19 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 339-358).

L'Ordre Constantinien et les généalogies byzantines, **EBPB**, III, 1997, p. 199-226.

Necesitatea unui Institut pentru studierea Europei de Sud-Est, „Sud-Estul și contextul european. Buletin”, VI, 1997, p. 37-42.

Invenția originilor: patriotism conservator în Moldova secolului XIX, **AUB**, Istorie, XLVI, 1997, p. 27-48.

Une description de l'Empire ottoman et son auteur: Elias Habesci, **RESEE**, XXXIV, nr. 1-2, 1996, p. 117-132 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 267-288).

„Șoimii împărătești”. Un aspect al obligațiilor Țărilor Române față de Poartă, **SMIM**, XIV, 1996, p. 5-17.

Les aventures de M. de Valcroissant sur le Danube, **RER**, XIX-XX, 1995-1996, p. 109-122.

Une découverte concernant les „Enseignements” de Neagoe Basarab, **RER**, XIX-XX, 1996, p. 239-244.

Un manuscris regăsit al Epistolarului lui Nicolae Mavrocordat, „Sud-Estul și contextul european. Buletin”, V, 1996, p. 123-130.

România în memoriile lui N.K. Giers, **AO**, XI, 1996, p. 67-84.

Un tableau représentant Sobieski et sa Cour et une mission diplomatique en Pologne en 1684, **RRH**, XXXIV, nr. 1-2, 1995, p. 213-221.

Metodă „nouă” și greșeli vechi, **AIAX**, XXXII, 1995, p. 357-363.

Une nouvelle chronique post-byzantine, **NEH**, IX, 1995, p. 41-50 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 139-152).

About Graves as Landmarks of National Identity, „Budapest Review of Books. English Edition”, IX, nr. 3, 1995, p. 102-110 (= Collegium Budapest, Institute for Advanced Study, Discussion Papers, no. 13) (Versiune în limba română: *Mormintele ca repere ale identității naționale*, în *Despre statui și morminte*, p. 11-32)

Egy barátság története (Réz Pál fordításai), „Holmi”, VII, nr. 7, Iulie, 1995, p. 917-919.

Ioan Bogdan la Viena. Scrisori inedite despre începutul carierei sale, **RSI**, XXXI, 1994, p. 175-188.

Vision de la mort et de l'au-delà dans les anciennes sources roumaines, **RRH**, XXXIII nr. 1-2, 1994, p. 91-99 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 81-94).

Lettres inédites de Léonard III Tocco, **RESEE**, XXXII, nr. 1-2, 1994, p. 67-72.

Formes de la paix dans le Sud-Este de l'Europe aux XIVe-XVIIe siècles, **RESEE**, XXXII, nr. 3-4, 1994, p. 301-311.

Letter from Romania, „Gouvernement and Opposition”, XXIX, nr. 3, 1994, p. 348-361 (împreună cu Alina Mungiu-Pippidi).

Evul Mediu ca utopie, ca amintire și ca proiect de viitor, „Xenopoliana”, II, nr. 1-4, 1994, p. 102-117.

De la Kosovo la Sarajevo, „Sud-Estul și contextul european. Buletin”, I, 1994, p. 17-26 (reeditat în *Despre statui și morminte*, p. 45-54).

Activitatea cartografică a lui Ienăchiță Văcărescu, „Sud-Estul și contextul european. Buletin”, I, 1994, 141-152.

Cunoașterea Sud-Estului european ca știință: opera inedită a lui Luigi Ferdinando Marsili, „Sud-Estul și contextul european. Buletin”, II, 1994, p. 13-20.

O genealogie a lui Petru Cercel, **AG**, I, nr. 3-4, 1994, p. 77-82.

False genealogii bizantine din ciclul constantinian, **AG**, I, nr. 3-4, 1994, p. 107-114.

Din corespondența dintre Vasile Pârvan și Nicolae Iorga, **SCIVA**, XLIV, nr. 1, 1993, p. 29-32.

Reshaping Romania for a New Europe, **RESEE**, XXXI, nr. 1-2, 1993, p. 21-25.

Centre et périphérie dans le Sud-Est de l'Europe à l'époque médiévale et prémoderne, **RESEE**, XXXI, nr. 3-4, 1993, p. 263-279 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 153-176).

Moștenirea pierdută: N. Iorga și Mario Roques, **RI**, IV, nr. 3-4, 1993, p. 321-330.

Tocqueville ministre et les Moldo-Valaques, **RRH**, XXXII, nr. 1-2, 1993, p. 147-153.

Au sujet d'une lettre de Michel le Brave, **RRH**, XXXII, nr. 3-4, 1993, p. 239-245.

De ducibus „Valachiae”. Notă preliminară despre un text inedit din secolul XVIII, **AO**, VIII, 1993, p. 65-70.

Un livre qui n'a jamais existé, **RER**, XVII-XVIII, 1993, p. 37-71.

Nation, nationalisme et démocratie en Roumanie, „L'autre Europe”, nr. 26-27, 1993, p. 151-163.

Miturile trecutului - răspântia prezentului, „Xenopoliana”, I, nr. 1-4, 1993, p. 22-31 (reeditat în *Despre statui și morminte*, p. 250-259). Versiune în limba maghiară: *A múlt mítosza - a jelen válaszútja*, „Korunk”, IV, nr. 10, p. 24-30.

Regăsirea lui N. Iorga, **RITL**, XL, nr. 1-2, 1992, p. 31-42.

Nicolae Mavros. Locul său în viața politică și intelectuală, **SCIVA**, XLII, nr. 2, 1992, p. 107-118.

Les „formes vides” hier et aujourd'hui, **RESEE**, XXX, nr. 3-4, 1992, p. 209-216.

Originea posibilă a unei legende despre Vlad Țepeș, **RITL**, XXXIX, nr. 3-4, 1991, p. 323-328.

L'Histoire de Marcada, ses versions et ses lecteurs, **RESEE**, XXIX, nr. 1-2, 1991, p. 27-37 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 177-192).

Reformă sau declin. A doua perioadă a studiilor sud-est europene în România, **RI**, II, 1991, nr. 11-12, p. 641-650.

Solidaritatea națională și pilda omului singur, „Limbă și literatură”, I-II, 1991, p. 77-81 (reeditat sub titlul *Pilda omului singur* în *Despre statui și morminte*, p. 187-192).

Manuscrite bizantine din biblioteca Mavrocordaților, „Viața Românească”, LXXXV, nr. 9, 1990, p. 56-63.

N. Iorga și Comisia Monumentelor Istorice, **RMI**, LIX, nr. 2, 1990, p. 27-32.

Ultimele scrisori ale lui N. Iorga, **RITL**, XXXVII, nr. 12, 1989, p. 274-292.

O cronică munteană și un cronicar moldovean: o ipoteză, **AIAl**, XXVI, nr. 1, 1989, p. 541-546.

Istoria Țării Rumânești, autorul și data ei, **RdI**, XLII, nr. 12, 1989, p. 1209-1224.

Au début des relations roumano-athonites, **RRH**, XXVII, nr. 3, 1988, p. 237-244.

On Wallachia's Relations with Padua, **RESEE**, XXVI, nr. 3, 1988, p. 267-270.

Pouvoir et culture en Valachie sous Constantin Brancovan, **RESEE**, XXVI, nr. 4, 1988, p. 285-294 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 241-254).

Putere și cultură în epoca lui Brâncoveanu, **AIIAI**, XXV, nr. 2, 1988, p. 361-367 (reeditat în *Despre eroi și morminte*, p. 135-143, și în Ioan Moldoveanu, Ion Andrei Țârlescu, ed., *Constantin Brâncoveanu, 1688-1714. Studii și cercetări academice*, București, IBMBOR, 2015, p. 327-338).

Constantin Brâncoveanu ca diplomat, **AARMSI**, s. IV, t. XIII, 1988, p. 87-94 (reeditat în *Despre eroi și morminte*, p. 144-152).

Călătoriile ducelui de Richelieu prin Moldova, **RdI**, XLI, nr. 7, 1988, p. 683-696.

Pornind de la o carte nouă despre Radu Popescu, **AIIAI**, XXV, nr. 1, 1988, p. 425-444.

Mihai Berza, *Metodă istorică și personalitate creatoare* (prezentat de Andrei Pippidi), **AIIAI**, XXV, nr. 1, 1988, p. 469-481.

Amour et société: arrière-plan historique d'un problème littéraire, „Cahiers roumains d'études littéraires”, XV, nr. 3, 1988, p. 4-27 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 193-222).

Encore un voyageur français dans les pays roumains: Louis Allier de Hauteroche, **RRH**, XXVI, nr. 1-2, 1987, p. 109-123.

Une œuvre inédite de G. I. Brătianu, **AIIAI**, XXIV, nr. 2, p. 45-48 (prezentare la Gheorghe. I. Brătianu, *Formules d'organisation de la paix dans l'histoire universelle*, **AIIAI**, XXIV, nr. 2, p. 48-63).

Despre Ienăchiță Văcărescu, **RITL**, XXXV, nr. 3-4, 1987, p. 297-309.

De l'utopie à la géographie: une «Roumanie» au XIVe siècle?, **RRH**, XXV, nr. 1-2, 1986, p. 69-79 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains. Le Sud-Est européen entre l'héritage impérial et les influences occidentales*, Paris, Honoré Champion, 2006, p. 41-54).

«Romecha», **RESEE**, XXIV, nr. 3, 1986, p. 287-288.

Sur une inscription grecque de Silistra, **RESEE**, XXIV, nr. 4, 1986, p. 323-332.

În jurul cronicarului Vasile Buhăescul, **AIIAI**, XXIII, nr. 2, 1986, p. 835-841.

Locul românilor în istoria universală, „Cercetări de istorie și civilizație sud-est europeană”, II, București, Institutul de studii sud-est europene, 1986, p. 23-28.

Cercetări asupra comediei anonime „Serदारul de Orhei”, **SCIA**. Teatru, Muzică, Cinematografie”, 33, 1986, p. 68-75.

Juifs et Roumains aux XVIe et XVIIe siècles, „Études et documents balkaniques et méditerranéens”, X, nr. 3, 1986, p. 68-85.

Călători italieni în Moldova și o descriere a Mării Negre în sec. XVII, **AIIAI**, XXII, nr. 2, 1985, p. 611-621.

Epoca Renașterii în literatura română?, **AIIAI**, XXII, nr. 2, 1985, p. 735-741.

Essai d'un catalogue de l'oeuvre de Frans Francken II, „Revue roumaine d'Histoire de l'Art. Beaux-Arts”, XXII, nr. 1, 1985, p. 3-42.

Identitate națională și culturală. Câteva probleme de metodă în legătură cu locul românilor în istoria universală, **RdI**, XXXVIII, nr. 12, 1985, p. 1167-1186 (reeditat în *Despre statui și morminte. Pentru o teorie a istoriei simbolice*, Polirom, Iași, 2000, p. 80-102).

Notes et documents sur la politique balkanique de Michel le Brave, **RRH**, XXIII, nr. 4, 1984, p. 341-362.

Originea familiei Rosetti și confirmarea unei mărturii a lui Neculce, **AIIAI**, XX, 1983, p. 275-280.

Forme ale păcii în Sud-Estul Europei în sec. XIV-XVII, **RdI**, XXXV, nr. 1, 1982, p. 139-160.

Pentru istoria umanismului românesc – trei note de lectură, **RITL**, XXX, nr.2, 1981, p. 189-195.

Noi manuscrise ale lui C. Negri, **AIIAI**, XVIII, 1981, p. 583-596.

Early Modern Libraries and Readers in South-East Europe (16th-18th c.), **RESEE**, XIX, nr. 4, 1981, p. 705-721.

Notules phanariotes. II. Encore Jean Caradja à Genève, „Ο Ερανιστής”, XIX, 1981, p. 74-85.

Moldova contesei Dash și a lui Alexandre Dumas (I), **RITL**, XXIX, nr. 2, 1980, p. 235-244.

Moldova contesei Dash și a lui Alexandre Dumas (II), **RITL**, XXIX, nr. 3, 1980, p. 447-455.

Voyageurs, éditeurs et historiens, „Cahiers roumains d'études littéraires”, VII, nr. 4, 1980, p. 17-24.

À la recherche d'une tradition politique byzantine dans les pays roumains, **NEH**, VI, nr. 1, 1980, p. 121-130.

„*Fables, bagatelles et impertinences*”. *Autour de certaines généalogies byzantines des XVIe-XVIIIe siècles*, **EBPB**, I, 1979, p. 269-305 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 253-294).

Un manuscrit de la Logique de Théodore Cavalliotis, **RESEE**, XVII, nr. 2, 1979, p. 417-424.

Xénophobie, fidélité au passé, États sans nation, **RESEE**, XVII, nr. 4, 1979, p. 757-762.

Naissance, renaissances et mort du bon sauvage. A propos de Morlaques et de Valaques, „Cahiers roumains d'études littéraires”, VI, nr. 2, 1979, p. 55-75 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 1-24).

Note de istorie a Maramureșului în sec. XVI-XVIII, „Marmația”, V-VI, 1979-1980, p. 175-185.

Pour l'histoire du premier Institut des études sud-est européennes en Roumanie, **RESEE**, XVI, nr. 1, 1978, p. 139-156.

Notules phanariotes. I. Panagiodoros, „Ο Ερανιστής”, XV, 1978, p. 101-114.

Aux confins de la République des Lettres: la Valachie des antiquaires au début du XVIIIe siècle, „Studii clasice”, XVII, 1977, p. 233-246 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 215-236).

À propos du professeur de français de Constantin Negruzzi, **RESEE**, XV, 1977, nr. 1, p. 163-164.

L'écho en Hainaut du premier siège de Constantinople par les Turcs (1394), **RESEE**, XV, 1977, nr. 2, p. 363-364.

Au sujet des peuples de l'Europe du Sud-Est dans la politique internationale à la fin du XVIe siècle et au début du XVIIe, „East European Quarterly”, X, nr. 1, 1976, p. 113-125.

O teorie eclectică a barocului românesc, **RITL**, XXV, nr. 4, 1976, p. 591-596.

N. Iorga în Budapesta și Geneva, „Manuscriptum”, VII, nr. 3, 1976, p. 169-171 (împreună cu Viorel N. Faur).

Phanar, Phanariotes, Phanariotisme, **RESEE**, XIII, nr. 2, 1975, p. 231-240 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 339-350).

Résurrection de Byzance ou l'unité politique roumaine? L'option de Michel le Brave, **RESEE**, XIII, nr. 3, 1975, p. 367-378 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 53-66).

Noi informații cu privire la lupta de la Șelimbăr, **RI**, XXVIII, nr. 4, 1975, p. 553-574.

Esquisse pour le portrait d'un homme d'affaires crétois du XVIe siècle, în „Πεπραγμένα του Γ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου”, II, 1974, p. 266-273 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 125-132).

Un capitaine crétois au service de Michel le Brave, prince de Valachie, în „Πεπραγμένα του Γ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου”, II, 1974, p. 274-279 (împreună cu D. M. Pippidi).

Despre tipografia lui Eliade Radulescu în 1848, „Studii și cercetări de bibliologie”, XIII, 1974, p. 171-179.

Mysticisme et rationalisme au Phanar: le cas de Daniel de Fonseca, „Ο Ερανιστής”, XI, 1974, p. 175-196 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 237-252).

Cronica armenilor din Camenița, noi spicuri privitoare la istoria românilor, **Studii**, XXVI, nr.1, 1973, p. 145-155.

Cărturarul între cărturarii vremii, „Viața Românească”, XXVI, nr. 9, 1973, p. 83-97.

Politică și istorie în proclamația lui Dimitrie Cantemir din 1711, **Studii**, XXVI, nr. 5, 1973, p. 923-946 (versiune revăzută, în limba franceză: *Politique et histoire dans la proclamation de Démétrius Cantemir en 1711*, în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 187-214).

Aux origines du régime phanariote en Valachie et Moldavie, **RESEE**, XI, nr. 2, 1973, p. 353-355.

Quelques drogmans de Constantinople au XVIIe siècle, **RESEE**, X, nr. 2, 1972, p. 227-255 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 133-160).

Lecturile unui boier muntean acum un veac: Ioan Manu, **RITL**, XX, nr. 1, 1971, p. 105-119.

L'abbé Prévost et les Roumains, „Revue de littérature comparée”, XLV, nr. 2, 1971, p. 229-237 (în colaborare cu Alexandru Duțu).

Le Bas-Danube dans un projet diplomatique français au temps du Premier Empire, **RESEE**, IX, nr. 2, 1971, p. 275-279.

Moldova și Persia într-un document italian din 1621, **Studii**, XXIV, nr. 6, 1971, p. 1123-1125.

Date noi despre Rosetești și pământurile lor la sfârșitul secolului al XVIII-lea, „Carpica”, IV, 1971, p. 331-341.

Iorga cenzurat, „Manuscriptum”, II, nr. 3, 1971, p. 21-24.

Iorga și Europa, „Manuscriptum”, II, nr. 3, 1971, p. 61-68.

Alți anticari și epigrafiști români din secolul al XIX-lea: de la Kogălniceanu la Bălcescu, „Studii clasice”, XII, 1970, p. 241-246.

En marge d'un livre récent sur Cyrille Lucaris, **RESEE**, VIII, nr. 4, 1970, p. 715-721.

Constantin Brâncoveanu, personaj al abatelui Prévost, „Studii de literatură universală”, XVI, 1970, p. 163-181 (versiune revăzută, în limba franceză: *Constantin Brancovan, personnage de l'abbé Prévost*, în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 161-186).

Vechi epigrafiști și anticari în Țările Române, „Studii clasice”, XI, 1969, p. 279-296.

Cu prilejul unei ediții recente a scrierilor lui C. Negri, **RITL**, XVII, nr. 1, 1968, p. 149-157.

Nicolas Soutzo (1798-1871) et la faillite du régime phanariote dans les Principautés Roumaines, **RESEE**, VI, nr. 2, 1968, p. 313-338 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen à l'aube de l'âge moderne*, București – Paris, Ed. Academiei – Éditions du CNRS, 1980, p. 315-338).

Un cronicar întârziat: Manolachi Drăghici, **Studii**, XX, nr. 1, 1967, p. 99-121.

E. Articole în volume colective

Impactul unui institut românesc în perspectivă națională și internațională, în Andrei Timotin (ed.), *Dinamici sociale și transferuri culturale în sud-estul european (secolele al XVI-lea-al XIX-lea)*, București, Editura Academiei Române, 2019, p. 9-36.

L'Orient latin dans l'œuvre de Nicolas Iorga. Une refonte de la recherche în Andrei Timotin (ed.), *Un siècle d'études sud-est européennes en Roumanie. Bilan historiographique*, Brăila, Istros, 2019, p. 27-40.

Imaginile ale autorității și ritualul aulic, în *Elemente de ceremonial în literatura din spațiul românesc (Secolele al XIV-lea – al XVIII-lea)*, volum îngrijit de Emanuela Timotin, Editura Academiei Române, București, 2019.

Andrei Pippidi, *Les pays daces. La construction d'un mythe médiéval*, în Ivan Biliarsky (ed.), *Testis temporum et laudator historiae. Studia in memoriam Iohannis Bozilov*, Sofia, Bulgarian Historical Heritage Foundation, 2018.

Taking Possession of Wallachia: Facts and Interpretations, în Oliver Jens Schmitt, ed., *The Ottoman Conquest of the Balkans: Interpretations and Research Debates*, Wien, Österreichische Akademie der Wissenschaften, 2016, p. 189-208.

The Enlightenment and Orthodox Culture in the Romanian Principalities, în Paschalis M. Kitromilides, ed., *Enlightenment and Religion in the Orthodox World*, Oxford, Voltaire Foundation, 2016, p.157-174.

Părinți și copii în Geneva lui Töpffer, în Nicoleta Roman, ed., *Copilăria românească între familie și societate (sec. XVII-XX)*, București, Ed. Nemira, 2015, p. 343-360.

Priviri asupra Cantacuzinilor, ieri și astăzi, în Mihai Dim. Sturdza, ed., *Familiile boierești din Moldova și Țara Românească. Enciclopedie istorică, genealogică și biografică*, vol. 3, *Familia Cantacuzino*, București, Ed. Simetria, 2014, p. 16-20.

Ordinul Constantinian, în Mihai Dim. Sturdza ed., *Familiile boierești din Moldova și Țara Românească. Enciclopedie istorică, genealogică și biografică*, vol. 3, *Familia Cantacuzino*, București, Ed. Simetria, 2014, p. 201-203 (în colaborare cu Mihai Dim. Sturdza).

Un document medical și psihologic, în Mircea Ciubotaru, Lucian-Valeriu Lefter (ed.), *Mihai Dim. Sturdza la 80 de ani. Omagiu*, Iași, Universitatea „Al.I. Cuza”, 2014, p. 837-842.

Byzance des Phanariotes, în Olivier Delouis, Anne Couderc, Petre Guran, ed., *Héritages de Byzance en Europe du sud-est à l'époque moderne et contemporaine*, Athènes, École française d'Athènes, 2013, p. 117-129.

Romania and the Legacy of the Cold War, în Michael R. Fitzgerald, Allen Packwood, ed., *Out of the Cold: The Cold War and its Legacy*, New York, Bloomsbury Academic, 2013, p. 143-146.

The Retrospect Is Much Clearer than the Prospect, în Michael R. Fitzgerald, Allen Packwood, ed., *Out of the Cold: The Cold War and Its Legacy*, New York, Bloomsbury Academic, 2013, p.174-175.

Un poète gréco-roumain à l'époque de la révolution de 1848, în Gelina Harlaftis, Radu Păun, ed., *Greeks in Romania in the Nineteenth Century*, Athens, Alpha Bank Historical Archives, 2013, p. 345-356.

Quelques propos sur la maison et ses locataires, în Bogdan Andrei Fezi, Jean-Marc Irollo, ed., *Résidence de France en Roumanie*, Bucarest, Éditions Internationales du Patrimoine, 2013.

Diplomație și ortodoxie. Moldova în proiectele propagandei calvine (1630), în Ovidiu Cristea, Petronel Zahariuc, Gheorghe Lazăr, ed., *Viat inveniam, aut faciam. In Honorem Ștefan Andreescu*, Iași, Ed. Universității „Al.I. Cuza”, 2012, p. 349-366.

Russia's Centripetal Policy and the Romanian Reactions or Aspirations, în Elena Siupiur, Andrei Pippidi, ed., *Les relations de la Russie avec les Roumains et avec le Sud-Est de l'Europe*, București, Biblioteca, Bucureștilor, 2011, p. 91-98.

Bureaucrats and State-Builders. The Development of an Administrative Class in South-Eastern Europe, în Wim van Meurs, Alina Mungiu-Pippidi, ed., *Ottomans into Europeans. State and Institution-Building in South-Eastern Europe*, Hurst, London, 2010, p. 111-133.

Morand et ses hôtes roumains, în Svetlana Cârsteian, ed., *Paul Morand l'européen. Les Actes du Colloque de septembre 2009*, Bucarest, *Ambassade de France en Roumanie – Institut Français de Bucarest*, 2010, p. 120-137.

Anniversaries, Continuity and Politics, în János M. Bak, Jorg Jarnut, Pierre Monnet, Bernd Schneidmüller, ed., *Romania, Gebrauch und Missbrauch des Mittelalters, 19-21 Jahrhundert*, München, Wilhelm Fink, 2009, p. 325-336.

Un nouveau portrait de Démétrius Cantemir, în Victor Spinei, Gheorghe Cliveti, ed., *Historia sub specie aeternitatis in honore magistri Alexandru Zub*, Bucuresti-Brăila, Ed. Academiei Române - Istros, p. 243-250.

À propos des débuts de l'imprimerie en Géorgie, în Elena Siupiur, Zamfira Mihail, ed., *Impact de l'imprimerie et rayonnement intellectuel des Pays Roumains*, București, Biblioteca Bucureștilor, 2009, p. 25-40.

N. Iorga, întemeietorul, în Raluca Tomi, ed., *Institutul de Istorie Nicolae Iorga 1937-1948*, București, Oscar Print, 2009, p. 11-21.

Trei note despre Ioan de Hunedoara, în Ovidiu Cristea, Gheorghe Lazăr, ed., *Vocația istoriei. Prinos profesorului Șerban Papacostea*, Brăila, Istros, 2008, p. 557-566.

Règner saintement. Exemples et contre-exemples dans les principautés roumaines, în Ivan Biliarsky, Radu G. Păun, ed., *Biblical Models of Power and Law / Les modèles bibliques du pouvoir et du droit*, Frankfurt am Main, Peter Lang, 2008, p. 45-60.

Pouvoir de l'imprimé, imprimé pour le pouvoir, în Radu G. Păun, coord., *Imprimé et Pouvoir, France, Russie, Principautés Roumaines, XVIe-XIXe siècles*, București, Institutul Cultural Român, p. 29-45.

The Balkan political culture in historical perspective, în *United in diversity?*, în Ekavi Athanassopoulou, ed., *European integration and political cultures*, New York, I.B. Tauris, 2008, p. 165-186 (împreună cu Alina Mungiu-Pippidi). Versiune în limba greacă: *Η Βαλκανική πολιτική κουλτούρα μέσα από ιστορική οπτική*, în Ekavi Athanassopoulou, ed., *Ενωμένη στην πολυμορφία: Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και πολιτικές κουλτούρες*, trad. Katerina Peretzi, Thessaloniki, Epikentro, 2009.

Ricerche sulla famiglia Salvaresso, în Cristian Luca, Gianluca Masi, ed., *L'Europa Centro-Orientale e la Penisola Italiana: quattro secoli di rapporti e influssi intersorsi tra Stati e civiltà, 1300-1700*, Brăila-Venezia, Ed. Istros, 2007, p. 145-154.

O scrisoare a lui Trofki către Panait Istrati, în Alexandru Zub, Nagy Pienaru, Venera Achim, ed., *Națiunea română, idealuri și realități istorice. Acad. Cornelia Bodea la 90 de ani*, București, Ed. Academiei Române, 2006, p. 603-607.

Ieremia Movilă, schiță de portret, în *Movileștii, Istorie și spiritualitate românească*, II, *Ieremia Movilă. Domnul, familia, epoca*, Mănăstirea Sucevița, 2006, p. 79-92.

Cazacii navigatori, Moldova și Marea Neagră la începutul secolului al XVII-lea, în Ovidiu Cristea, coord., *Marea Neagră. Puteri maritime – puteri terestre (sec. XIII-XVIII)*, București, Institutul Cultural Român, 2006, p. 260-282.

Historical Memory and Legislative Changes in Romania, în Jerzy W. Borejsza, Klaus Ziemer, Magalena Hułas, ed., *Totalitarian and Authoritarian Regimes in Europe: Legacies and Lessons from the Twentieth Century*, New York, Berghahn Books, 2006, p. 464-480.

Terres et hommes en Valachie au XVIIIe siècle, în Ștefan Dorondel, Stelu Șerban, ed., *Between East and West. Studies in Anthropology and Social History*, București, Institutul Cultural Român, 2005, p. 485-492.

Bonnes et mauvaises mœurs, principes et expérience, în Ionela Băluță, Constanța Vintilă-Ghițulescu, ed., *Bonnes et mauvaises mœurs dans la société roumaine d'hier et d'aujourd'hui*, București, New Europe College, 2005, p. 19-42 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 193-222).

L'historiographie grecque à une croisée de chemins, în Paschalis M. Kirtomilidis, Triantafyllos E. Sklavenitis, ed., *Historiography of Modern and Contemporary Greece, 1833-2002*, Athens, Institute for Neohellenic Research. National Hellenic Research Foundation, 2004, p. 431-437.

Esquisses et brouillons d'une confédération danubienne, în Janusz Zarnowzski, ed., *Pologne-Roumanie. Intégration européenne (XVIIIe-XXe siècles). Colloque de la Commission d'Historiens Polonais et Roumains (Septembre 2003)*, Warszawa, Instytut Historii PAN, 2004, p. 91-108.

Anti-Semitism in Romania after 1989, Facts and Interpretations, în Randolph L. Braham, ed., *The Treatment of the Holocaust in Hungary and Romania During the Post-Communist Era*, New York, Columbia University Press, 2004, p. 137-167.

Cinicul mântuit, în *Familiile boierești din Moldova și Țara Românească, Enciclopedie istorică, genealogică și biografică*, ed. Mihai Dim. Sturdza, I, București, Simetria, 2004, p. 110-114. (Articolul, publicat prima oară în *Dilema* VI, 267, 13-19 martie 1998, a fost reeditat și în *Despre statui și morminte*, p. 173-177).

O solie din Moldova la Veneția, în Ștefan S. Gorovei, Maria Magdalena Szkely, ed., *Ștefan cel Mare și Sfânt, atlet al credinței creștine*, Sfânta Mănăstire Putna, 2004, p. 499-509.

Entre héritage et imitation. La tradition byzantine dans les pays roumains. Nouvelles réflexions vingt ans après, în Paschalis M. Kitromilides, Anna Tabaki, ed., *Relations gréco-roumaines. Interculturalité et identité nationale*, Athènes, Institut de Recherches Néohelléniques. Fondation Nationale de la Recherche Scientifique, 2004, p. 23-37.

De ce orientalizare? Din activitatea diplomatică a domnilor fanarioți, în Dumitru Ivănescu, Marius Chelcu, ed., *Istorie și societate în spațiul est-carpatic (s. XIII-XX). Omagiu profesorului Alexandru Zub*, Iași, Ed. Junimea, 2004.

Giovanni Giuliani, un domenicano italiano nella Moldavia del Seicento, în Cristian Luca, Gianluca Masi, Andrea Piccardi, ed., *L'Italia e l'Europa centro-orientale attraverso i secoli. Miscellanea di studi di storia politico-diplomatica, economica e dei rapporti culturali*, Brăila-Venezia, Ed. Istros, 2004, p. 165-170.

Une biographie de Scanderbeg traduite en roumain au XVIIIe siècle, în *Peuples, États, Nations dans le Sud-Est de l'Europe. IXe Congrès international des études du Sud-Est européen*, București, Ed. Anima, 2004, p. 143-154.

Autour de Miron Costin: deux notes d'histoire de l'art, în Veniamin Ciobanu, ed., *Romanian and Polish Peoples in East-Central Europe (17th-20th Centuries)*, Iași, Ed. Junimea, 2003, p. 187-195.

Sous le regard d'Occident. La mission de Mancinelli à Constantinople et en Moldavie, în Leonidas Rados, ed., *Interferențe româno-elene (secolele XV-XX)*, Iași, Fundația Academică „A.D. Xenopol”, 2003, p. 165-174.

La Chiesa dei Greci, punto di riferimento per i rapporti tra Venezia e i Paesi romeni, în Grigore Arbore Popescu, ed., *Dall'Adriatico al Mar Nero, tracciati di storia comuni*, Roma, Consiglio Nazionale delle Ricerche, 2003, p. 96-110.

À l'époque de l'Union de Brest, în Gheorghe Platon și Veniamin Ciobanu, ed., *Idées politiques et mentalités en Pologne et en Roumanie entre l'Orient et l'Occident (XVIe-XXe siècles)*, Cluj-Napoca, Presses Universitaires de Cluj, 2002, p. 33-44.

L'Homélie prononcée par Étienne Cantacuzène, prince de Valachie (1716), în Petre Guran, ed., *L'Empereur hagiographe. Culte des saints et monarchie byzantine et post-byzantine*, București, Colegiul Noua Europă, 2001, p. 281-293 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 255-266).

Din istoria relațiilor româno-maghiare în secolul XVII. Câteva documente, în Violeta Barbu, Tüdös S. Kinga, ed., *Historia manet. Volum omagial Demény Lajos*, București, Ed. Kriterion, 2001, p. 147-160.

Religion et politique dans les Pays Roumains aux XVe-XVIIe siècles, în Janusz Zarnowski, ed., *Idées politiques et mentalités entre l'Orient et l'Occident: Pologne et Pays Roumains au Moyen Âge et à l'époque moderne. Colloque de la Commission d'historiens Polonais et Roumains: Varsovie, 21-22 septembre 1999*, Warszawa, Instytut Historii PAN, 2000, p. 23-43 (reeditat sub titlul *Religion et politique dans les Pays Roumains*, în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 55-80).

Une correspondance entre Varsovie, Iassy et Versailles en 1763, în Janusz Zarnowski, ed., *Idées politiques et mentalités entre l'Orient et l'Occident: Pologne et Pays Roumains au Moyen Âge et à l'époque moderne. Colloque de la Commission d'historiens Polonais et Roumains: Varsovie, 21-22 septembre 1999*, Warszawa, Instytut Historii PAN, 2000, p. 91-106.

Un domn necunoscut al Țării Românești, în Tudor Teoteoi, Bogdan Murgescu, Șarolta Solcan, ed., *Fațetele istoriei, existențe, identități dinamici. Omagiu academicianului Ștefan Ștefănescu*, București, Ed. Universității București, 2000, p. 79-85.

Cum poate o societate care a devenit indiferentă față de propria sa istorie să redobândească interesul pentru trecut?, în *Istoria recentă în Europa. Obiecte de studiu, surse, metode*, București, Colegiul Noua Europă, 2000, p. 303-313.

Ultima piesă de teatru din epoca fanariotă, în Lia Brad-Chisacof, ed., *Cornelie Papacostea-Danielopolu. In memoriam. Εἰς μνήμην*, București, Societatea Română de Studii Neelene, p. 123-129, 1999.

Insula. Orizonturi mitologice și itinerariu istoric, în Lucian Boia, Anca Oroveanu, Simona Corlan-Ioan, ed., *Insula. Despre izolare și limite în spațiul imaginar*, București, Colegiul Noua Europă, p. 25-40, 1999.

La croisade au Bas-Danube: les Roumains comme «rempart de la chrétienté», în Chantal Delsol, Michel Maslowski, ed., *Histoire des idées politiques de l'Europe centrale*, Paris, PUF, 1998, p. 77-89.

Din nou despre inscripțiile de la Cetatea-Albă, în Violeta Barbu, ed., *In honorem Paul Cernovodeanu*, București, Ed. Kriterion, 1998, p. 75-85.

Monarhia în Evul Mediu românesc, practică și ideologie, în Ovidiu Cristea, Gheorghe Lazăr, ed., *Național și universal în istoria românilor. Studii oferite prof. dr. Șerban Papacostea cu ocazia împlinirii a 80 de ani*, București, Ed. Enciclopedică, 1998, p. 21-39.

Monarhismul, în Alina Mungiu-Pippidi, ed., *Doctrine politice. Concepte universale și realități românești*, Iași, Ed. Polirom, 1998, p. 94-106.

A Plea for the Study of Southeastern Europe, în format electronic la adresa: http://www.univie.ac.at/elib/index.php?title=Plea_for_study_of_South_Eastern_Europe_-_Andrei_Pippidi_-_1998 (comunicare la colocviul *Reintegrating European Cultures: Intellectual Rights and Responsibilities*, University of North Carolina at Chapel Hill, 16-19 aprilie 1998).

Une histoire en reconstruction. La culture historique roumaine de 1989 à 1992, în Antoine Marès, ed., *Histoire et pouvoir en Europe médiane*, Paris–Montréal, L'Harmattan, 1997, p. 234-262.

Manuscritos bizantinos de la biblioteca de los Mavrocordato, în Pedro Bádenas de la Peña, Antonio Bravo, Inmaculada Pérez Martín, ed., *Ἐπίγειος οὐρανός. El cielo en la tierra. Estudios sobre el monasterio bizantino*, III, Nueva Roma, Madrid, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 1997, p. 329-340.

Drogmans et enfants de langue: la France de Constantinople au XVIIe siècle, în Frédéric Hitzel, ed., *Istanbul et les langues orientales. Actes du colloque d'Istanbul dans le cadre du bicentenaire de la création de l'École des langues orientales*, Paris, L'Harmattan, 1997, p. 131-140.

Arheologie și istorie la Bogdan-Sarai, în Miron Ciho, ed., *Timpul istoriei. I. Memorie și patrimoniu in honorem emeritae Ligiae Bârzu*, București, Ed. Universității din București, 1997, p. 281-294.

Aperçu sur les rapports des Roumains avec les ordres de chevalerie, în Zoe Petre, Stelian Brezeanu, ed., *Miscellanea in honorem Radu Manolescu emerito*, București, Ed. Universității din București, 1996, p. 107-115.

Identitate etnoculturală în spațiul românesc. Probleme de metodă, în Al. Zub, ed., *Identitate-alteritate în spațiul cultural românesc: cu ocazia celui de al XVIII-lea Congres Internațional de Științe Istorice, Montréal, 1995. Culegere de studii*, Iași, Ed. Universității „Al.I. Cuza”, 1996, p. 56-79.

Pe marginea unui vechi ghid turistic, în vol. *160 de ani de la înființarea primei biblioteci publice la Brașov, 1835-1995*, Brașov, s.n., 1996. p. 53-64 (republicat în *Despre statui și morminte*, p. 181-186).

N. Iorga și monarhia românească, în Gabriel Bădărău, Leonid Boicu, Lucian Nastasă, ed., *Istoria ca lectură a lumii: profesorului Alexandru Zub la împlinirea vârstei de 60 de ani*, Iași, Fundația Academică „A.D. Xenopol”, 1994, p. 593-603.

Roumanie, în Horia Bernea, ed., *Villages roumains. Les gens et les choses*, București, Muzeul Țăranului Român, 1994, p. 85-86.

The Mirror and Behind It: the Image of the Jew in the Romanian Society, în *SHVUT. Jewish Problems in Eastern Europe*, ed. Liviu Rotman, Tel Aviv, 1993, p. 73-85 (Publications of the Diaspora Research Institute, 21).

Spallanzani en Transylvanie, în Ferenc Glatz, ed., *Európa vonzásában. Emlékkönyv Kosáry Domokos 80 születésnapjára*, Budapest, MTA Történettudományi Intézete, 1993, p. 85-91.

Un prieten al lui N. Iorga: Ștefan Orășanu, în Valeriu Râpeanu, ed., *N. Iorga. Opera. Omul. Prietenii*, București, Ed. Artemis, 1992, p. 49-66.

Petru Maior entre la Rome des apôtres et celle des ancêtres, în Pierangelo Catalano, Paolo Siniscalco, ed., *Idea giuridica e politica di Roma e personalità storiche. Rendiconti del X Seminario Da Roma alla Terza Roma*, II, Roma, Herder, 1992, p. 123-138.

Vlahii din nordul Greciei în sec. al XIX-lea. Mărturia unui călător englez, în *Contribuția românilor la îmbogățirea tezaurului cultural în Balcani*, București, Fundația Culturală Română, 1992, p. 9-13.

Un episod al relațiilor româno-engleze. Corespondența dintre Constantin Brâncoveanu și lordul Paget, în *Constantin Brâncoveanu*, ed. Paul Cernovodeanu, Florin Constantiniu, București, Ed. Academiei RSR, 1989, p. 139-155.

L'Accueil de la philosophie française du XVIIIe siècle dans les Principautés roumaines, în Alexandru Zub, ed., *La Révolution française et les Roumains*, Iași, Universitatea „Al.I. Cuza”, 1989, p. 213-250 (reeditat în *Byzantins, Ottomans, Roumains*, p. 289-338).

Iorga, Nicolae, în *The Blackwell Dictionary of Historians*, ed. John Cannon et al., Oxford, Blackwell, 1988, p. 208-209.

Moldova în 1697, după relatarea misionarului Bernardino Silvestri, în Ștefan S. Gorovei, ed., *Izvoare străine pentru istoria românilor*, Iași, Universitatea „Al. I. Cuza”, 1988, p. 61-69 (*Români în istoria universală*, III, 3).

Descrieri ale Țărilor Române din secolul XVI, în Ștefan S. Gorovei, ed., *Izvoare străine pentru istoria românilor*, Iași, Universitatea „Al. I. Cuza”, 1988, p. 89-92 (*Români în istoria universală*, III, 3).

Ecouri ale evenimentelor din 1711 în corespondența diplomatică, în Ștefan S. Gorovei, ed., *Izvoare străine pentru istoria românilor*, Iași, Universitatea „Al. I. Cuza”, 1988, p. 403-415 (*Români în istoria universală*, III, 3).

Despre o carte de medicină și despre multe altele din biblioteca Academiei Domnești de la Iași, în C. Brătescu, ed., *Retrospective medicale. Studii, note și documente*, București, Ed. Medicală, 1985, p. 169-172.

Imagini spaniole ale Transilvaniei: Lope de Vega și Duque de Estrada, în Pompiliu Teodor, Nicolae Edroiu, Aurel Răduțiu, ed., *Stat, societate, națiune*, Cluj-Napoca, Dacia, 1982, p. 173-186.

Rapports de Raguse avec les pays roumains, în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, 1980, p. 67-124.

Jean Caradja et ses amis de Genève, în Cl. Tsourkas, ed., *Symposium. L'époque phanariote*, Thessaloniki, Institute for Balkan Studies, 1974, p. 187-208 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 295-314).

Les pays danubiens et Lépante, în G. Benzoni, ed., *Mediterraneo nella seconda metà del 500 alla luce di Lepanto*, II, Florența, Olschki, 1974, p. 289-323 (reeditat în *Hommes et idées du Sud-Est européen*, p. 25-52).

N. Iorga, historien de l'Orient latin, în D.M. Pippidi, ed., *N. Iorga, l'homme et l'œuvre*, București, Ed. Academiei RSR, 1972, p. 157-174.

Orientul latin în opera lui Nicolae Iorga, în E. Stănescu, ed., *Nicolae Iorga istoric al Bizanțului*, București, Ed. Academiei RSR, 1971, p. 45-62.

Bibliografia lucrărilor lui N. Iorga referitoare la Bizanț și cruciade, în E. Stănescu, ed., *Nicolae Iorga istoric al Bizanțului*, București, Ed. Academiei RSR, 1971, p. 235-251.

F. Lucrări sub tipar sau în pregătire

O scrisoare de la Ioan Bogdan, în „Analele Academiei Române. Memoriile secțiunii istorice”, sub tipar.

Un călător grăbit și informatorii săi, în „Analele Academiei Române. Memoriile secțiunii istorice”, sub tipar.